

Minimální preventivní program

ZŠ Jedovnice

pro školní rok 2017 - 2018

Minimální preventivní program naší školy vychází Metodického pokynu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních(č.j.: MŠMT-21149/2016 a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.:21291/2010-28).

K častému rizikovému chování patří: záškoláctví, šikana, kyberšikana, gambling, extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus, užívání návykových látek, vandalismus, krádeže, poruchy příjmu potravy, syndrom týraného dítěte, sexuální obtěžování, rizikové chování v dopravě či rizikové sporty.

Cílem minimálního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopna orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti mladého člověka schopného zodpovědně přistupovat ke každodenním problémům.

Děti, které navštěvují ZŠ patří k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací – přiměřeně jejich věku. Je zapotřebí naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Cílem MPP je dále zvýšit odolnost dětí a mládeže vůči rizikovému chování a tím dosáhnout zlepšení vztahů v třídním kolektivu a celkově příznivého sociálního klimatu ve škole mezi žáky různých věkových kategorií. Dále motivace žáků k zásadám zdravého životního stylu (zdravá výživa, fyzická a psychická hygiena, hodnota zdraví, nemoc, léky - jejich pozitivní i negativní stránka).

Škola poskytne žákům základní nezkrácené informace o zakázaných, ale volně dostupných návykových látkách, škodlivosti kouření na jejich mladý a nevyvinutý organismus (patří sem i užívání elektronické cigarety), riziku zneužívání drog, drogové prevenci v souvislosti s AIDS a o alkoholismu.

Preventivní program zasahuje výchovnou a naukovou složku vzdělávání během celého školního roku, směřuje k pozitivnímu ovlivnění klimatu tříd, k pozitivní změně motivace žáků a pedagogů a změnám vyučovacích metod.

Program sleduje obecné cíle, zejména zaměřené do oblasti zdravého životního stylu, na prevenci kriminality mládeže; na prevenci zneužívání návykových látek, různé formy působení na postoje a ovlivňování chování dětí a poskytování široké nabídky pozitivních alternativ chování.

Základním principem strategie prevence rizikového chování je výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení si pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti. Součástí našeho programu je i účast pedagogů na odborných školeních a vzdělávacích programech.

V případech výskytu problematické situace spolupracují třídní učitelé s metodikem prevence, školním psychologem, výchovným poradcem, vedením školy, rodiči, případně probíhá konzultace s odbornými pracovišti. K řešení případů velmi závažných projevů rizikového chování slouží program k prevenci a řešení šikany s krizovým plánem, který je součástí tohoto Minimálního preventivního programu.

Realizace Minimálního preventivního programu

Základní škola Jedovnice je plně organizovaná vesnická škola ve střediskové obci, do které kromě místních žáků dojíždějí žáci z okolních obcí.

Na 1. stupni je 10 tříd, na 2. stupni 7 tříd, dohromady s 354 žáky. Ředitelem školy je Mgr. Bc. Michal Souček, metodikem prevence Mgr. Blanka Svobodová, výchovnou poradkyní Mgr. Jaroslava Šíbllová, školní psycholožkou Mgr. Ivana Hradská. Na škole pracuje celkem 30 pedagogických pracovníků.

Nejčastěji se setkáváme s problémy v oblasti soužití třídních kolektivů, které se ale omezují na drobné neshody a obvykle nevyžadují radikálnější řešení, dále se záškoláctvím, ale většinou skrytým (podporovaným) rodiči.

Problematika zneužívání návykových látek je vcelku bezproblémová, podle anonymního celoškolského mapování jde o jednotlivé případy kuřáctví „vyzkoušení“ alkoholu, často za asistence rodičů, pravidelné pití nepřiznává nikdo, drogy též, vyjma několika případů „vyzkoušení“ marihuany, pokud nejde jen o „siláctví“.

Primární prevence na 1. stupni je převážně záležitostí třídního učitele. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování či dramatickou výchovu. Jednotlivá témata budou vyučující s žáky plnit průběžně během školního roku.

1.-3. ročník : prvouka: Lidé kolem nás

Člověk a jeho zdraví

Místo, kde žijeme

4.-5. ročník : vlastivěda, přírodověda: Rodina

Soužití lidí

Lidské tělo

Péče o zdraví, zdravá výživa

Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy

Návykové látky a zdraví

K naplnění stanovených cílů se zaměříme u dětí na:

- rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích
- uvědomění si odpovědnosti za chování a důsledků svého jednání
- posilování komunikačních dovedností, zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního klimatu -pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovatelným hodnotám -pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Dovednosti, znalosti a postoje, které si žáci osvojí, musí korespondovat s věkem a navazovat na předchozí zkušenosti. Formy vzdělávání a výchovy musí zohledňovat životní styl rodiny i působení vrstevníků.

Preventivním tématům na 2.stupni bude věnována systematická pozornost především v následujících předmětech: výchova k občanství, člověk a svět práce, výchova ke zdraví, přírodopis, dějepis, zeměpis, chemie, český jazyk, výtvarná výchova a tělesná výchova. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinové práce, dramatické výchovy atd.

Předměty: výchova k občanství, výchova ke zdraví, člověk a svět práce

Jednotlivá témata prevence:

Domov

Rodina - postavení jedince , role členů , funkce a vývoj, vztahy v rodině..

Zdraví – 1.pomoc

Stravovací návyky

Návykové látky

Rozvoj sebepoznání a sebepojetí

Sexuální výchova, odlišnosti, deviace

Co je důležité pro povolání -volba povolání

Sociální vztahy

Já a lidé kolem mne

Nenechat si ublížit

Dáváme přednost zdraví a životu

Linky bezpečí, dětská krizová centra

Řešení krizových situací

Právní odpovědnost, trestní normy

Volba životního partnera

Zdravé sexuální chování, pohlavní choroby, AIDS

Český jazyk -pozitivní vzory hrdinů z četby, úvahy o životě, hledání životních cílů,
mezilidské vztahy

Dějepis -pozitivní vzory osobností, zákony a lidé

Zeměpis -výskyt a pěstování drog, lidské rasy, ohniska národnostních konfliktů

Přírodopis -lidské tělo, sexuální výchova, zdravé životní návyky, účinky návykových
látek na organismus, vývoj člověka

Chemie-vznik, výroba a účinky návykových látek a jejich vliv na člověka

Výtvarná výchova - tematické práce k drogám, k estetickému prostředí, k lidským
vztahům, k zdravému životnímu stylu

Tělesná výchova -zdravý způsob života, relaxace, duševní hygiena, výchova ke sportu

Další nedílnou součástí prevence je práce s kolektivy tříd v rámci třídnických hodin,
velký podíl má péče o začlenění nových žáků a předcházení problémům v třídním kolektivu.

Ke školním projektům bývá využíváno i období okolo vánočních a velikonočních
svátků. Zaměřují se na přiblížení a oživení tradic a obvykle i na nějakou oblast prevence
rizikového chování.

V oblasti prevence i represe se zaměříme na bezprostřední spolupráci školy s rodiči,
pedagogy, sociálním odborem, policií městyse, Policií ČR, Ped. psych. poradnou , dále pak s
neziskovými organizacemi. Žáci navštíví Úřad práce, SŠ TEGA Blansko, SPŠ Jedovnice,
další školy a výrobní závody v okolí. Zúčastní se sportovních i vědomostních soutěží v rámci
školy, sdružení Cirsium a na okresní a vyšší úrovni.

Vypracovala: Mgr. Blanka Svobodová – školní metodik prevence